

زندگینامه سلطان علی کشتمند

صدر اعظم پیشین افغانستان

تهیه کننده: "موسی سزاوار"

سلطان علی کشتمند فرزند نجف علی در سال ۱۹۳۵ در چهاردهی کابل بدنیا آمد. همانگونه که خود کشتمند می نویسد، ریشه خانوادگی او بازگشت به هزاره های دایمرداد و فولادی دارد که در زمان نسل کشی عبدالرحمن خان (۱۸۸۳-۱۸۸۱) از سرزمین اجدادی شان رانده شده و به حوالی کابل مجبور به اقامت شده اند. کشتمند در رابطه با دوران کودکی اش می نویسد:

"با آن که زندگی شخصی من مشحون از حوادث گوناگون است، و لی سالهای زندگی کودکی بخشی از جوانی من که مصادف به دهه های ۳۰ و ۴۰ سده بیستم میلادی می باشد، برای من سالهای کودکی و بیخبری بود که در یکی از دهات حومه ی کابل سپری گردید. در اینجا نیز دهقانان و سایر زحمتکشان فشار و سختی های کار اجباری را بدوش می کشیدند و مالیات کمرشکن به جنس و انواع محصولات و عوارض ناروای دیگر را در آمد ناچیز خویش می پرداختند و صدا در نمی آوردند." (جلد اول و دوم، ص ۳۵)

کشتمند زمانی را در کودکی از دهه ۱۹۳۰ و در زمان سلطنت نادرشاه به یاد می آورد و می نویسد:

"روزی از خزان سالهای ۱۹۳۰ بود که ماموران حکومتی چهاردهی کابل به قریه ی ما (قلعه سلطانجان) ریختند و چند تن از مردان ده و از جمله پدرم را مورد اتهام و بازجویی قرار دادند. آنان که به جرم مرتکب نشده اعتراف نکردند، زیر چوب قرار گرفتند. ایشان را در کنار جوی پیش قلعه سلطانجان چهاردهی توسط دسته هایی از خمچه ها (شاخه ها) ی نوبریده درختهای بید، آلوبالو، گردآلو چنان بیرحمانه زدند که از حال رفتند." (جلد اول و دوم، ص ۳۶)

سلطان علی که مانند قاطبه ی هزاره های شیعه مذهب افغانستان دهقان زاده بود و به همین دلیل نام خانوادگی اش را «کشتمند» اختیار نموده بود، از معدود جوانان هزاره ای بود که توانست از تحصیلات متوسطه گذشته و وارد دانشگاه کابل شود. او در این مورد می نویسد:

"پدرم مانند پدر کلان و نیکه هایم دهقان پیشه بود. پدر و مادرمان علاقمند بودند که علی رغم دشواریهای مالی و دوری راه، فرزندان ایشان تحصیل نمایند. چنانکه به همت ایشان من، برادران و خواهرانم همه تا درجه ی لیسانس و بالاتر از آن تحصیل نموده

ایم." (جلد اول و دوم، ص ۴۷)

کشتمند به تفصیل سوابق معیشتی پدر و اجدادش را بیان می کند. او صادقانه پدر و اجدادش را دهقانانی مستضعف و زحمتکش توصیف می کند:

"پدرم نجف علی انسانی زحمتکش، مومن، صادق و با مناعت بود و در صداقت میان اهالی قلعه و دوستان شهرت داشت. او دهقانی کم زمین شمرده می شد و صرف پنج و نیم جریب زمین آبی و هشت جریب زمین دشتی از خویشتن داشت... با کار طاقت فرسای پدر و مادرم چرخ زندگی خانوادگی ما به کندی می چرخید. مادرم بانویی متواضع، خوش قلب و خیرخواه بود و زحمات توانفرسایی را همراه با پدرم برای تامین معیشت و تربیت فرزندان خویش متحمل گردید" (جلد اول و دوم، ص ۴۹)

در چنین خانواده ای طبیعی است که صدر اعظم سالهای بعد افغانستان، نیز باید کار کند و در چرخاندن چرخ زندگی سخت و دشوار دهقانی، به خانواده اش کمک کند. آن گونه که خود می نویسد:

"من کودکی خویش را با کار دهقانی آغاز کردم و از نوجوانی نیز سالهایی را روی زمین در همراهی پدرم کار می کردم. من در نگهداری گاوها، در امور آبیاری، دروگری، جمع آوری محصولات و خرمن کوبی شرکت می ورزیدم. چه روزها و شبها را که یکجا با پدرم هنگام نوبت آب کاریز برای آبیاری زمینها و در بهارها برای به جوی برگرداندن بخشی از آب دریای "چمچه مست" که از بالای کوههای پغمان سرچشمه می گرفت، با قبول دشواریهای سپری می کردم" (جلد اول و دوم، ص ۴۹)

اولین و آخرین صدراعظم هزاره ی افغانستان، خاطرات تلخی از زندگی نوجوانی اش بیان می کند که در تدوین شخصیت سیاسی او نقش داشته است:

"من شاهد زحمتکشها و عرق ریزیهای دهقانان و مزدوران زراعتی از یک سو و شاهد حرص و آز صاحبان اراضی و سودخوران از سوی دیگر بودم... من شاهد بوده ام که چگونه پس از طفولیت و نوجوانی، دوران جوانی کوتاه می شد و جوانان به پیری زودرس می گرایند... من رنجها و بدبختیهای روستائیان زحمتکش را با قلب و وجدان خود احساس کرده ام و این منبع الهام برای کار و مبارزه بعدی ام بوده است..." (جلد اول و دوم، ص ۶۶)

فعالتهای سیاسی

کشتمند دوران دانشگاه را در دانشکده حقوق و اقتصاد دانشگاه کابل به پایان می برد و وارد عرصه معلمی شود. با این حال از همان اوان جوانی او علاقمندی اش را به مسایل سیاسی نشان می دهد، زمانی که او محصل لیسه غازی بوده است. وی دوران شورانگیز سیاسی و تحصیل در این لیسه را به یاد می آورد:

"من در سالهای ۱۹۸۰ که بحیث صدراعظم کار می کردم در برخی لمحات، خاطرات دوران آموزش در لیسه غازی را که صفوف درسی قبلی آن در چند متری پیش چشمم قرار داشت، بیاد می آورم..." (جلد اول و دوم، ص ۸۵)

کشتمند آشنایی با "برگ کارمل" را از دیگر حوادث تاثیرگذار در زندگی سیاسی اش می داند و او را مرجع قابل اعتمادی برای طرح مسایل روز سیاسی دانسته و می نویسد:

This document was created with Win2PDF available at <http://www.daneprairie.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.